

Štátny pedagogický ústav, Pluhová 8, 830 00 Bratislava

**CIEĽOVÉ POŽIADAVKY NA VEDOMOSTI A ZRUČNOSTI
MATURANTOV Z MUZIKÁLU**

BRATISLAVA 2008

1. CIEĽ MATURITNEJ SKÚŠKY

Muzikál ako voliteľný maturitný predmet je zameraný na získanie vedomostí z historickej i teoretickej oblasti divadla, hudby a tanca ako aj vedomostí a zručností z oblasti herectva, spevu a tanečnej tvorby.

Muzikál ako predmet zároveň umožňuje získať žiakovi všeobecnú orientáciu v pestrosti umeleckých žánrov, schopnosť rozpoznať ich súvislosti v historickom vývoji, nachádzať podobnosť i rozdielnosť v ich umeleckej tvorbe a aktívne rozvíjať vlastné tvorivé schopnosti v širšom umeleckom rozsahu.

Muzikál vedie žiaka k vlastným názorom na umenie nielen v oblasti muzikálu ale i v oblasti vývoja kultúrnej histórie s dopadom na súčasné umenie..

Cieľom internej časti maturitnej skúšky je preveriť prehľad žiaka v problematike muzikálu v teoretických otázkach herectva, spevu a tanca a tiež v tvorivosti spracovania týchto umeleckých oblastí, ktoré sú obsiahnuté v učebných osnovách.

2. CIEĽOVÉ POŽIADAVKY NA VEDOMOSTI A ZRUČNOSTI

Obsah, rozsah a hĺbku častí maturitnej skúšky z **predmetu muzikál** určujú cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti z **3 hlavných umeleckých oblastí (zameraní)**

A: Herectvo

B: Spev

C: Tanec

rozdelených do jednotlivých tematických celkov učiva v každom umeleckom odbore

CIEĽOVÉ POŽIADAVKY NA VEDOMOSTI JEDNOTLIVÝCH UMELECKÝCH OBLASTÍ PREDMETU MUZIKÁL

A: HERECTVO

Žiak z oblasti herectva musí zvládnuť základy hereckej teórie, čistý rečový prejav a mať dobré vedomosti z dejín muzikálu a herectva. Vyžaduje sa jeho individuálny tvorivý prístup k daným témam s akcentom na rozvoj jeho osobnosti.

Obsahové zameranie zvládnutia učiva sa vyžaduje v nasledovných celkoch:

1. Teória herectva.

Je zameraná na ovládanie Stanislavského metódy hereckej práce

- 1.1. Konanie, „Keby“, Dané okolnosti
- 1.2. Predstavivosť, Javisková pozornosť
- 1.3. Svalové uvoľnenie
- 1.4. Cít pre pravdu a vieru
- 1.5. Emocionálna pamäť
- 1.6. Hybné sily psychického života
- 1.7. Stvárňovanie, Charakterizácia
- 1.8. Plastickosť, Reč na javisku
- 1.9. Tempo a rytmus
- 1.10. Umenie predstavovania, Umenie prežívania

2. Rečový prejav

Je zameraný na zvládnutie žiakom správnej artikulácie jednotlivých slov. Výslovnosť a prednes sa vyučuje podľa Viliama Záborského

- 2.1. Psychická stránka reči
- 2.2. Fyzická stránka reči
- 2.3. Dýchacie ústroje, Typy dýchania
- 2.4. Hlasové ústroje, Hlasivky, Artikulačné ústroje
- 2.5. Registre tvorby tónu
- 2.6. Definícia fonetiky a ortoepie
- 2.7. Rozdelenie hlások
- 2.8. Tvorba Jazykolamov

3. Dejiny divadla a muzikálu

- 3.1 Počiatky vzniku divadla, antické Grécko a antický Rím
- 3.2 Herec v Antike, antickí dramatici
- 3.3 Stredoveké divadlo
- 3.4 Humanizmus a renesancia, William Shakespeare
- 3.5 Commedia Dell'Arte a jej predstavitelia
- 3.6 Divadlo v baroku
- 3.7 Meštianske divadlo 18. storočia
- 3.8 Divadlo v období romantizmu
- 3.9 Moderné divadlo 20. storočia
- 3.10 Režiséri 20. storočia a ich herecké systémy
- 3.11 České divadlo a Slovenské divadlo
- 3.12 Prehistória muzikálu, jeho vznik a pôvod
- 3.13 Muzikáloví skladatelia, svetové muzikály
- 3.14 Muzikál v Čechách a na Slovensku

B: SPEV

Žiak v oblasti spevu rozvíja svoj prirodzený hudobný talent v oblasti speváckej techniky, ktorú sa postupne učí zvládať v rozsahu svojich hlasových možností.

Zároveň sa učí zvládnuť hudobnú teóriu tak, aby ju mohol využívať pri výučbe hlasovej techniky a interpretácii piesní rôzneho hudobného žánru.

Svoje vedomosti zo spevu dopĺňa ovládaním hudobnej histórie, učí sa ich dávať do súvisu s historicko-kultúrnym dianím vo vývojových etapách dejín i súčasnosti.

Obsahové zameranie zvládnutia učiva sa vyžaduje v nasledovných celkoch:

1. Spevácka technika

- 1.1 Ľudský hlas a spevácke umenie
- 1.2 Základné spevácke termíny
- 1.3 Typy ľudského hlasu podľa polohy a charakteru
- 1.4 Tvorenie hlasu – fyziológia fonačného ústrojenstva
- 1.5 Spevácke dýchanie, dychová opora, dychové cvičenia
- 1.6 Rezonancia tónu, hlasové registre, vyrovnávanie hlasových polôh
- 1.7 Vokalizácia a artikulácia slova
- 1.8 Sila a ľahkosť tónu, kantiléna
- 1.9 Zásady hlasovej hygieny, hlasové poruchy
- 1.10 Vývoj hlasu, mutácia
- 1.11 Spevák na javisku (spevácky prednes a výrazové prostriedky)

2. Hudobná teória

- 2.1 Základné pojmy
- 2.2 Posuvky
- 2.3 Enharmonická zámena
- 2.4 Dĺžka tónu
- 2.5 Pomlčky
- 2.6 Predĺženie hodnoty noty a pomlčky
- 2.7 Metrum, takt a rytmus
- 2.8 Tempo
- 2.9 Tón a jeho vlastnosti
- 2.10 Dynamika
- 2.11 Stupnice
- 2.12 Intervaly
- 2.13 Akordy
- 2.14 Základy hudobnej formy

3. Hudobná história

- 3.1 Vývoj hudby
- 3.2 Hudba renesancie
- 3.3 Hudba baroka
- 3.4 Hudba klasicizmu
- 3.5 Hudba 19. storočia (hudobný romantizmus a národné školy)
- 3.6 Hudba 20. storočia
- 3.7 Vznik muzikálu
- 3.8 Slávne muzikály
- 3.9 Slávni speváci (opera, opereta, džez, muzikál)

C: TANEC

Tanec ako umelecký žáner v súčasnej dobe zaznamenal rozvoj rôznych tanečných trendov, preto jeho výuka s akcentom na muzikál je orientovaná do štyroch základných tanečných oblastí: klasický tanec, jazzový – moderný tanec, ľudový tanec a stepový tanec.

Preto i požiadavky na žiaka v tanečnej oblasti predmetu muzikál sa zameriavajú na teoretické vedomosti uvedených tanečných žánrov ale aj na ovládanie a poznanie ich vzniku a vývoja z historického hľadiska.

Obsahové zameranie zvládnutia učiva sa vyžaduje v nasledovných celkoch:

Klasický tanec

1. Vývojové etapy tanca a baletného umenia

- 1.1 Vznik tanca v praveku.
- 1.2 Začiatky klasického baletu.
- 1.3 Najznámejšie osobnosti baletného umenia 17 – 20 storočie.
- 1.4 Vznik a vývoj muzikálu v zahraničí a na Slovensku.

2. Tanec a pohyb

- 2.1 Charakteristika pohybu.
- 2.2 Charakteristika tanca
- 2.3 Základné pohybové zložky tanca.
- 2.4 Rozdelenie tanečného pohybu.

2.5 Rozčlenenie pohybu podľa druhu.

3. Termín – pojem: klasický tanec

- 3.1 Charakteristické znaky klasického tanca.
- 3.2 Zvláštnosti techniky klasického tanca.
- 3.3 Správne držanie tela pri cvičení klasického baletu.
- 3.4 Terminológia klasického tanca.
- 3.5 Základy metodiky výuky klasického tanca.
- 3.6 Klasický exercice a la barre.
- 3.7 Klasický exercice au milieu.
- 3.8 Vzťah klasického tanca k iným druhom umenia.

Jazzový a moderný tanec

1. Jazzový tanec

- 1.1 Charakteristika techniky Jazzového tanca, základné pojmy
- 1.2 Zvláštnosti jazzovej rytmiky
- 1.3 Polycentrický, monocentrický, centrifugálny pohyb
- 1.4 Charakteristické črty celoafrického tanca
- 1.5 Terminológia Jazzového tanca
- 1.5 Základné pozície techniky a cvičenia Jazzového tanca

2. Moderný tanec

- 2.1 Definícia a zásady Moderného tanca
- 2.2 Predstavitelia 1. vlny moderného tanca
- 2.3 Predstavitelia 2. vlny moderného tanca
- 2.4 Nemecký moderný tanec (expresionizmus)

3. Choreografia

- 3.1 Základné pojmy
- 3.2 Námety a inšpiračné zdroje
- 3.3 Kompozičné princípy
- 3.4 Choreograf a interpreti

Ľudový tanec

1. Teoretické poznatky všeobecné

- 1.1 Definície: folklór, národný, ľudový tanec
- 1.2 Význam a uplatnenie folklóru a ľudového tanca vo výchove a vzdelaní
- 1.3 Základná tanečná terminológia vybraných typov SĽT

2. Tanečný folklór

- 2.1 Tanečné oblasti Slovenska a ich podoblasti
- 2.2 Základné typy a vrstvy slovenských ľud. tancov a ich charakteristika, sprievodná pieseň, tempo, takt, rytmus, štruktúra, pôdorys

3. Hudobný (vokálny a inštrumentálny) folklór

- 3.1 Vývinové vrstvy ľudovej piesne – vokálny folklór

- 3.2 Ľudové hudobné nárečia (druhy ľudových piesní)
- 3.3 Ľudové hudobné nástroje
- 3.4 Ľudová a tanečná hudba (charakteristika, zloženie)

4. Ľudový odev (kroj)

- 4.1 Ľudový (delenie, súčiastky kroja ,úprava hlavy - jej prikrývky)
- 4.2 Tanečné rekvizity (náčinie)

Stepový tanec

1. Charakteristika stepového tanca

- 1.1 Vývoj stepu ako osobitého tanečného žánru
- 1.2 Najznámejšie osobnosti stepového tanca

2. Stepárske kroky a pojmy

- 2.1 Základné technické atribúty stepu
- 2.2 Základná škola stepu – charakteristiky krokov a úderov

Úpravy cieľových požiadaviek z muzikálu pre žiakov so zdravotným znevýhodnením

Muzikál ako voliteľný predmet by si mali zvoliť žiaci, ktorí zvládnu cieľové požiadavky v plnom rozsahu. Požiadavky smerom k úprave cieľových požiadaviek môžu byť len technického charakteru.

žiaci so sluchovým postihnutím

Cieľové požiadavky z muzikálu pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

žiaci so zrakovým postihnutím

Cieľové požiadavky z muzikálu pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

žiaci s telesným postihnutím

Cieľové požiadavky z muzikálu pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

žiaci so špecifickými poruchami učenia alebo správania

Cieľové požiadavky z muzikálu pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

žiaci s narušenou komunikačnou schopnosťou

Cieľové požiadavky z muzikálu pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

žiaci chorí a zdravotne oslabení

Cieľové požiadavky z muzikálu pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.

žiaci s pervazívnymi vývinovými poruchami (s autizmom)

Cieľové požiadavky z muzikálu pre túto skupinu žiakov sú totožné s cieľovými požiadavkami pre intaktných žiakov.